

Утвърдил:

РЕКТОР

Чл.-кор. проф. д-р Мирослав Дачев

ПРАВИЛНИК

ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА НАУЧНИ СТЕПЕНИ И ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНИ ДЛЪЖНОСТИ В НАТФИЗ „КРЪСТЬО САРАФОВ”

Глава първа ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл.1. (1) С този правилник се уреждат условията и реда за провеждане на конкурси за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НАТФИЗ.

(2) Правилникът е разработен в съответствие със Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България /ППЗРАСРБ/, Закона за висшето образование /ЗВО/ и Правилника за устройството и дейността на НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов” /ПУД/.

(3) Придобиването на научни степени и заемането на академични длъжности се осъществява въз основа на принципите на:

1. академичната автономия и академичното самоуправление и децентрализация на процедурите по ЗРАСРБ и този правилник;
2. свободен избор на научното развитие и обективност при неговото оценяване;
3. гарантиране на обществения интерес, свързан с качеството на образователния процес и научните изследвания чрез прилагане на единните държавни изисквания съгласно ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ към научната, преподавателската и/или художественотворческата дейност на кандидатите за придобиване на научна степен и за заемане на академичните длъжности "главен асистент", "доцент" и "професор";
4. международното признание, обмена на специалисти и информация при провеждане на процедурите с цел създаване и поддържане на единно образователно и научноизследователско пространство.

(4) В настоящия правилник се определят конкретните условия и ред за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в НАТФИЗ при спазване на единните държавни изисквания, представляващи правилата за провеждане на процедурите по ЗРАСРБ, редът за контрол върху тях и минималните национални изисквания по професионални направления за придобиване на научните степени и заемане на академичните длъжности, определени в този закон и в правилника за прилагането му.

(5) Оценяване на дисертационен труд и на кандидатите за академични длъжности "главен асистент", "доцент" и "професор" в НАТФИЗ се извършва само за лицата, които отговарят на минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ, съответно на изискванията по този правилник: наукометрични показатели,

които отразяват научните или художественотворчески резултати и показатели, които отразяват измерими академични резултати в преподавателската дейност.

(6) Кандидатът трябва да е получил не по-малко от минималния брой точки за съответната научна степен и академична длъжност въз основа на индивидуалните си резултати по показателите по чл.26, ал. 3 от ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ. За придобиване на научна степен и заемане на академична длъжност в НАТФИЗ кандидатът трябва да отговаря и на всички допълнителни изисквания, установени в настоящия правилник при спазване на ЗРАСРБ и на правилника за прилагането му.

Чл.2. (1) Оценката за съответствие с минималните национални изисквания и оценяването на дисертационните трудове за придобиване на научни степени и оценяването на качествата на кандидатите за заемане на академичните длъжности "главен асистент", "доцент" и "професор", включително на резултати, научен принос и оригиналност на представените трудове се извършва от научни журита. За всяка конкретна процедура съставът на научното жури се утвърждава от Факултетния съвет, по предложение на съответната катедра.

(2) Ректорът определя със заповед състава на научното жури, утвърден по реда на ал.1 в срок не по-късно от 14 дни от утвърждаването му във ФС .

(3) За членове на научното жури се избират български граждани - хабилитирани лица и/или утвърдени чуждестранни учени с резултати в съответната специалност и/или професионално направление за обявения конкурс или тема на дисертационен труд, а при невъзможност - в съответната научна област, включени в публичния регистър на НАЦИД по чл. 2а от ЗРАСРБ. При интердисциплинарност на обявения конкурс или тема на дисертационния труд най-малко един член на журито трябва да бъде от друга научна област, към която обявеният конкурс или тема на дисертационния труд имат отношение. Журито се формира от две обособени групи - на външни и на вътрешни членове за НАТФИЗ. При избора на журита се определя и по един резервен член от всяка обособена група.

(4) Членовете на научното жури трябва да отговарят на съответните минимални национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ.

(5) За членове на научното жури по ал.1 не могат да бъдат избирани следните лица:

1. които са свързани лица с кандидат за придобиване на научна степен или заемане на академична длъжност. "Свързани лица" са съпрузите или лицата, които се намират във фактическо съжителство, роднините по права линия, по съребрена линия - до втора степен включително, и роднините по сватовство - до втора степен включително, както и физически и юридически лица, с които лицето се намира в икономически или политически зависимости, които пораждат основателни съмнения в неговата безпристрастност и обективност;

2. които имат конфликт на интереси с кандидат за придобиване на научна степен или за заемане на академична длъжност по смисъла на § 1, т. 2а от ДР на ЗРАСРБ. "Конфликт на интереси" е налице, когато член на жури или свързани с него лица имат частен интерес, който може да повлияе върху безпристрастното и обективното

изпълнение на неговите правомощия или задължения във връзка с участието му в съответната процедура или

3. за които е установен конфликт на интереси при съставянето на научно жури и нямат право да участват като членове на научно жури в продължение на три години, считано от датата на влизане в сила на акта за установяване на конфликт на интереси;

4. за които е доказано по законоустановения ред плагиатство в научните трудове;

5. които са освободени от академична длъжност на основание чл. 35, ал. 1, т. 2 от ЗРАСРБ поради даване на становище в резултат на извършено престъпление, установено с влязла в сила присъда в качеството си на членове на жури или на факултетен съвет;

6. които са били членове на научното жури по предходните две последователни процедури за защита на дисертационен труд и/или за заемане на академична длъжност в НАТФИЗ, в случаите, когато има достатъчно хабилитирани лица в това професионално направление.

(6) Обстоятелствата по ал. 5, т. 1 - 5 в процедурите за придобиване на научна степен и за заемане на академична длъжност се установяват с декларация от всеки член на научното жури, а по ал. 5, т. 6 се установяват от НАТФИЗ.

(7) Един член на жури може да бъде заменен с друг по реда на ЗРАСРБ по искане до факултетния съвет на кандидата за придобиване на научна степен или за заемане на академична длъжност. Искането може да бъде направено само веднъж.

(8) Не се провеждат заседания на журито в намален състав. Отказът от участие в заседание или отказът за полагане на подпис от член на журито в протокола се установява с подписите на присъстващите членове на журито и не е основание за спиране на процедурата. На мястото на отказалия да присъства член на журито заседава съответният резервен член.

(9) На своето първо заседание научното жури по ал. 1:

1. избира един от членовете си за председател;
2. взема решение за допускане на кандидатите до оценяване в съответствие с минималните национални изисквания по чл. 3, ал. 3 от ЗРАСРБ;
3. определя от състава си рецензенти за допуснатите кандидати.

(10) Решенията на журито се приемат с явно гласуване и с обикновено мнозинство и се оформят в протокол.

(11) Решенията на журито може да се вземат и неприсъствено в случаите на болест или друга причина от извънреден характер, която възпрепятства члена на журито да присъства лично на заседанието. В тези случаи обсъждането и гласуването се извършват чрез конферентна връзка чрез съответните технически средства, което се отбелязва в протокола от заседанието, заедно с изразеното становище от неприсъстващия на заседанието член на научното жури.

(12) На членовете на научното жури се заплаща възнаграждение както следва:

1. за изготвяне на рецензия:
  - а. на дисертационен труд за образователната и научна степен „доктор” – възнаграждение в размер на 500 лева;
  - б. на дисертационен труд за научната степен „доктор на науките” – възнаграждение в размер на 700 лева;

в. по конкурс за заемане на академична длъжност:

- за „доцент” - възнаграждение в размер на 500 лева;

- за „професор” - възнаграждение в размер на 700 лева;

2. за изготвяне на становище :

а. на дисертационен труд за образователната и научна степен „доктор” – възнаграждение в размер на 250 лева;

б. на дисертационен труд за научната степен „доктор на науките” - възнаграждение в размер на 350 лева;

в. по конкурс за заемане на академична длъжност:

- за доцент - възнаграждение в размер на 250 лева;

- за професор - възнаграждение в размер на 350 лева;

3. за участие в комисия за провеждане на конкурс за академичната длъжност „главен асистент” – възнаграждение в размер на 200 лева;

4. за председател на журито – възнаграждение в размер на 100 лева.

(13) В случаите, когато в конкурс за заемане на академичните длъжности "доцент" и „професор“ участват трима или повече кандидати, членовете на научното жури получават възнаграждение за изготвяне на рецензия или становище, завишено с 50% от предвидените в предходната алинея размери.

(14) На членовете на научното жури, които не са от град София, се заплащат пътни, дневни и квартирни съгласно Наредбата за командировките в страната.

(15) При неспазване на срока за изготвяне на рецензиите научното жури има право да избере нов рецензент от своя състав, като на първия не се заплаща възнаграждение.

(16) Членовете на научно жури за присъждане на научна степен не могат да бъдат съавтори на дисертанта в публикации, включени в дисертацията.

(17) Когато текстът на дисертационния труд е на чужд език, дисертантът е длъжен да го представи и в превод на български език, осъществен от лицензиран преводач.

(18)) Когато при процедурата по оценяване член на научното жури установи или се получи писмен сигнал за плагиатство, който не е анонимен и е мотивиран, научното жури задължително се произнася с решение относно наличието или липсата на плагиатство в дисертационния труд по ред, установен в ЗРАСРБ и в този правилник, като преди да се произнесе, научното жури дава възможност на кандидата да представи своето становище. По смисъла на § 1, т.7 от ДР на ЗРАСРБ, "плагиатство" е представяне за собствени на трудове, които изцяло или частично са написани или създадени от друго, или използването на публикувани от друго научни резултати, без позоваване или цитиране в процедурите за придобиване на научни степени или за заемане на академични длъжности.

(19) При постъпил сигнал за плагиатство в започнала процедура за оценяване тя не може да бъде прекратена поради оттегляне на документите на кандидата.

(20) Рецензиите и становищата, резюметата на рецензираните публикации и авторефератите се публикуват на публичен достъп на интернет страницата на НАТФИЗ на български език и на английски език. Публичният достъп на материалите се запазва най-малко 5 години след приключване на процедурата.

(21) При установяване на конфликт на интереси при съставянето на научните журита по реда на ЗРАСРБ, съответните лица нямат право да участват като членове на научно жури в продължение на три години, считано от датата на влизане в сила на акта за установяване на конфликт на интереси.

(22) За взетите решения журито изготвя протоколи, които се подписват от всички членове и се съхраняват по начин, упоменат в чл.33 от този правилник.

Чл.3. (1) НАТФИЗ изпраща в Националния център за информация и документация по един екземпляр от защитените дисертационни трудове и авторефератите към тях на хартиен носител, информация за издадените дипломи за придобита образователна и научна степен "доктор" и научна степен "доктор на науките", както и за избраните на академични длъжности лица в срок до 14 дни след датата на издаването на дипломата, съответно датата на сключването на трудовия договор.

(2) За вписване на обстоятелства в електронния профил на съответния член на академичния състав се подава заявление до НАЦИД от НАТФИЗ или лицето, като заявителят декларира верността на заявените за вписване обстоятелства, които не се удостоверяват с официален документ.

(3) НАТФИЗ изпраща до НАЦИД за публикуване информация за обявени конкурси за прием на редовни и задочни докторанти, както и за заемането на академичните длъжности в акредитираните от Националната агенция за оценяване и акредитация /НАОА/ професионални направления и специалности в срок не по-късно от 7 дни след решението на Академичния съвет за обявяване на съответния конкурс.

Глава втора

ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН "ДОКТОР" И НАУЧНА СТЕПЕН "ДОКТОР НА НАУКИТЕ"

Раздел I

Общи разпоредби

Чл.4. (1) За докторанти могат да кандидатстват лица с придобита образователно-квалификационна степен "магистър".

(2) Образователната и научна степен „доктор“ и научната степен „доктор на науките“ се придобиват в професионални направления и специалности, получили акредитация за обучение в образователната и научна степен „доктор“ от НАОА.

(3) Образователната и научна степен „доктор“ и научната степен „доктор на науките“ са безсрочни и важат на територията на цялата страна.

(4) Образователната и научна степен "доктор" може да се придобива и в условия на съвместно ръководство от български ръководител в НАТФИЗ за обучение по акредитирани от НАОА специалности и чуждестранен ръководител от акредитирано в съответната държава висше училище или научна организация за обучение в образователната и научна степен "доктор" или съответстващата ѝ степен, при сключен между тях договор за съвместно ръководство за обучение и спазване на нормативните

уредби на съответните държави, на този правилник и на правилниците на съответните чужди висши училища и научни организации.

(5) Условието за прием, съвместно ръководство, разпределение на периодите на мобилност на докторанта, защитата на дисертациите и издаването на диплома се определят в съответните раздели на настоящия правилник.

(6) НАТФИЗ и чуждестранните висши училища или научни организации, които провеждат съвместното обучение, издават обща диплома за образователната и научна степен "доктор" или отделни дипломи с отбелязване в тях на съвместното ръководство.

Чл.5. (1) Придобитите в чужбина научни степени, съответстващи на образователната и научна степен "доктор", се признават по организирана от НАТФИЗ процедура при условие, че признаването се извършва за достъп до обучение за повишаване на квалификацията, за сключване на договори с постдокторанти и за заемане на академични длъжности в НАТФИЗ при условия и по ред, определени с този правилник, в съответствие с нормативните актове и международните договори, по които Република България е страна.

(2) Процедурата по признаване на придобита в чужбина научна степен „доктор на науките“ се организира от НАТФИЗ при условия и по ред, определени със ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и в съответствие с нормативните актове и международните договори, по които Република България е страна.

(3) Решения за признаване на научни степени, получени в чужбина, се вземат от Факултетния съвет на приемащия факултет, който обучава в акредитирана от НАОА докторска програма по съответната научна специалност, въз основа на доклад на избрана от Факултетния съвет комисия в състав от три хабилитирани лица – специалисти в научната област на дисертационния труд. Комисията се произнася за признаването в срок от 2 месеца от получаването на документите.

(4) На всеки член на комисията по ал.3 се заплаща възнаграждение от лицето, което иска признаване на придобита в чужбина научна степен, в размер на 250 лв., а на председателя – 350 лв.

(5) За утвърждаване и приравняване на получени в чужбина научни степени заинтересуваните лица подават в деловодството на НАТФИЗ:

1. заявление до ректора на НАТФИЗ;
2. нотариално заверено копие от дипломата за магистърска степен и приложението към нея, както и решение на АС на НАТФИЗ за нейното признаване, ако е издадена от чуждестранно висше училище;
3. нотариално заверено копие от дипломата за бакалавърска степен и приложението към нея, както и решение на АС на НАТФИЗ за нейното признаване, ако е издадена от чуждестранно висше училище;
4. нотариално заверено копие от дипломата за научна степен, издадена от съответната научна организация (държавен орган) както и удостоверение за нейното признаване, ако е издадена от чуждестранно висше училище;
5. дисертационен труд в 3 екземпляра;
6. автореферат на български език в 3 екземпляра.

(6) Отказът за признаване на научна степен може да се обжалва при условията и по реда на Административно-процесуалния кодекс.

(7) Признатите по реда на ал. 1 и ал. 2 научни степени са безсрочни и важат на територията на цялата страна.

(8) За извършеното от НАТФИЗ признаване по реда на ал. 1 и ал. 2 се издава удостоверение, което се изпраща до НАЦИД за вписване на лицата с придобити научни степени в чужбина, признати по законоустановения ред в публичния регистър, поддържан от Министъра на образованието и науката чрез Националния център за информация и документация.

Раздел II

Прием и обучение на докторанти

Чл.6. (1) Обучението за придобиване на образователната и научна степен "доктор" се осъществява в редовна, в задочна, в самостоятелна или в дистанционна форма на обучение по акредитирани от НАОА докторски програми по научни специалности.

(2) Редовната и самостоятелната форма на обучение са с продължителност до 3 години, а задочната и дистанционната – до 4 години.

(3) Обучението в докторантура се извършва в съответната катедра, където има поне едно хабилитирано лице от съответното акредитирано професионално направление.

Чл.7. (1) Приемът в редовна или задочна докторантура се извършва с конкурс по решение на Академичния съвет на НАТФИЗ.

(2) Конкурсът се обявява в "Държавен вестник" и на интернет страницата на НАТФИЗ, със срок за подаване на документи не по-кратък от два месеца след обявлението на конкурса в Държавен вестник.

(3) Конкурсът се провежда не по-рано от един месец след изтичането на срока за подаване на документи по ал.2.

(4) Информацията за конкурса се изпраща и до Националния център за информация и документация за публикуване не по-късно от 7 дни след решението на АС за обявяване на конкурса.

Чл.8. (1) Допускането на кандидатите до участие в конкурса се извършва от комисия, назначена със заповед на ректора на НАТФИЗ и включваща декана на съответния факултет, ръководителя на катедрата и преподавател в докторската програма.

(2) За допускане до участие в конкурса кандидатът за докторант представя в деловодството на НАТФИЗ:

1. заявление до ректора на НАТФИЗ;
2. автобиография с актуален адрес и електронен адрес за кореспонденция;
3. нотариално заверено копие от дипломата за магистърска степен и приложението към нея, както и удостоверение за нейното признаване, ако е издадена от чуждестранно висше училище;
4. нотариално заверено копие от дипломата за бакалавърска степен и приложението към нея, както и удостоверение за нейното признаване, ако е издадена от чуждестранно висше училище;

5. списък на публикациите, ако има такива;
6. копие от документ за самоличност и две снимки.

(3) Комисията по ал.1 разглежда документите на кандидатите за съответствие с изискванията за допустимост по ал.2, като взема решение за допускане в 20-дневен срок след изтичането на срока за подаване на документи.

(4) Деканът на факултета уведомява писмено кандидатите за резултатите от допускането им до участие в конкурса, като за недопуснатите кандидати се посочват и мотивите за отказ. Допуснатите кандидати се уведомяват за датата, мястото и часа на изпитите, като уведомлението съдържа и списък на въпросите за изпита по специалността. Уведомлението се прави писмено най-късно един месец преди датата на изпита по специалността.

Чл.9. (1) Недопуснатите до участие в конкурса кандидати могат в 7-дневен срок от датата на уведомяването да направят писмено възражение до декана на факултета.

(2) В случай на възражение по предходната алинея, деканът на факултета възлага на нова комисия от три хабилиитирани лица, работещи на основен трудов договор във факултета, да се произнесе по възражението. Въз основа на доклада на комисията, деканът взема окончателно решение в 10-дневен срок от получаване на възражението.

Чл.10. (1) Конкурсът включва изпит по специалността и изпит по чужд език, избран от кандидата.

(2) Изпитите се провеждат по следния ред :

1. Конкурсният изпит по специалността е в две части - писмен и устен, и се провежда по конспект, предложен от катедрения съвет, пред комисия, назначена от ректора по предложение на катедрата в състав от три хабилиитирани лица, работещи на основен трудов договор с НАТФИЗ. Продължителността на писмения изпит е четири астрономически часа. До устен изпит се допускат само кандидати за докторанти, получили оценка на писмения изпит най-малко много добър /4.50/. Учебен отдел уведомява кандидатите за резултатите от писмения изпит, като изнася изпитните резултати на информационните табла в НАТФИЗ.

Устният изпит се провежда най-късно един ден след приключване на писмения изпит. Продължителността на изпита е до един астрономически час за всеки кандидат. За издържал конкурсния изпит се смята кандидат, който има средноаритметична оценка от писмения и устния изпит най-малко много добър /5.00/. Издържалите се допускат до изпит по чужд език.

2. Конкурсният изпит по чужд език е в две части – писмен и устен, и се провежда в срок до един месец от датата на обявяване на резултатите от изпита по специалността.

3. Кандидатите се класират по бал, съобразно резултатите от изпита по специалността, при условие, че на изпита по чужд език имат оценка най-малко добър /4.00/.

(3) Оценките от конкурсните изпити се оформят с точност до 0.25.

(4) Конкурсните изпити за докторанти по държавна поръчка се провеждат не по-късно от началото на втория семестър на съответната учебна година.

(5) Комисията докладва резултатите от изпита на най-близкото заседание на Факултетния съвет. В случай, че на първо място са класирани двама или повече кандидати с равна оценка от изпита по специалността, Факултетният съвет избира един от тях, като се съобразява с оценката от изпита по чужд език, със средния успех от дипломата за висше образование и с документите, удостоверяващи постиженията на кандидатите в съответната научна област. Когато нито един от кандидатите не получи мнозинство, се провежда ново гласуване с участието на двамата кандидати, получили най-много гласове на първото гласуване, и за избран се смята кандидатът, получил повече гласове.

(6) Решенията на Факултетния съвет се вземат с явно гласуване и обикновено мнозинство от присъстващите. Право да гласуват имат хабилитираните членове и членовете с научни степени.

(7) В решението на Факултетния съвет за зачисляване на избраните кандидати по ал.5 се посочва и научният ръководител на докторанта, който се избира по предложение на катедрения съвет. За научен ръководител на редовен докторант се избира хабилитирано лице, с доказани научни постижения или практически опит, което е на основен трудов договор в НАТФИЗ към момента на избора.

(8) Когато докторантурата е в интердисциплинарно поле се допуска втори научен ръководител (или консултант) от друго професионално направление. Към момента на избора той може да бъде на основен трудов договор в НАТФИЗ, професор доайен или гост-професор от друго ВУ, с което НАТФИЗ има подписан договор за сътрудничество.

(9) Научният ръководител, а по смисъла на ал. 8 – и консултантът, или научните ръководители, осигурява(т) методическото ръководство на цялостната подготовка на докторанта и разработването на дисертационния труд.

(10) За научен консултант на свободен докторант може да бъде избран и професор доайен.

(11) Когато характерът на подготовката и темата на дисертацията налагат, с решение на Факултетния съвет на един докторант могат да бъдат определени и двама научни ръководители.

(12) Научен ръководител/консултант на основен трудов договор в НАТФИЗ може да ръководи едновременно най-много до петима докторанти, от които не повече от трима в редовна докторантура, а останалите в свободна докторантура.

(13) Научен ръководител/консултант, който не е на основен трудов договор в НАТФИЗ, може да участва в ръководството на не повече от двама докторанти едновременно, независимо от формата на докторантурата.

(14) На научния ръководител/консултант се полага допълнителна учебна заетост в размер и заплащане, които са в съответствие с правилата за формиране на учебната заетост и нейното заплащане в НАТФИЗ.

(15) На научен ръководител/консултант, който е получил оценка „незадоволителна“ при атестацията на зачислен му докторант, не му се признава и заплаща съответната учебна заетост.

(16) На научен ръководител/консултант, който два пъти последователно е получил оценка „незадоволителна“ при атестацията на зачислен му докторант, се отнема правото да ръководи/консултира докторанти за срок от три години.

(17) При продължително отсъствие на научния ръководител по обективни причини, Факултетният съвет може да определи за ръководител друг хабилиотиран преподавател на негово място или втори ръководител.

Чл.11. (1) Приемът в самостоятелна форма на обучение на докторанти, разработили в основната му част дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен "доктор", се извършва през цялата академична година, без изпит.

(2) Кандидатът представя в деловодството на НАТФИЗ:

1. заявление до ректора на НАТФИЗ;
2. автобиография с актуален адрес и електронен адрес за кореспонденция;
3. нотариално заверено копие от дипломата за магистърска степен и приложението към нея, както и удостоверение за нейното признаване, ако е издадена от чуждестранно висше училище;
4. нотариално заверено копие от дипломата за бакалавърска степен и приложението към нея, както и удостоверение за нейното признаване, ако е издадена от чуждестранно висше училище;
5. проект за дисертационен труд по ал.1 в три екземпляра;
6. списък на публикациите, ако има такива;
7. копие от документ за самоличност и две снимки.

(3) В срок не по-късно от 15 дни, ректорът насочва проекта на дисертационен труд за разглеждане към съответна катедра.

(4) Ръководителят на катедрата определя три хабилитирани лица, които представят писмено становище по предложения проект за дисертация и докладват пред катедрата.

(5) За изготвените становища по проекта за дисертация на всяко хабилитирано лице се заплаща възнаграждение в размер на 100 лв.

(6) Представената част от дисертационния труд се обсъжда от катедрения съвет в присъствието на кандидата. Ако катедреният съвет одобри работата на кандидата, предлага научен консултант, с помощта на който се изработва индивидуален учебен план. Ръководителят на катедрата прави предложение до декана на факултета за темата на дисертацията, научната област, научния консултант. Индивидуалният учебен план за работа на докторанта се приема на следващия катедрен съвет.

(7) Въз основа на предложението по ал.6 на най-близкото си заседание Факултетният съвет взема решение за зачисляване на докторанта, като утвърждава темата на дисертационния му труд, научната област, индивидуалния му учебен план и избира научния му консултант.

(8) Решенията на Факултетния съвет се вземат с явно гласуване и обикновено мнозинство от присъстващите. Право да гласуват имат хабилитираните членове и членовете с научни степени.

Чл.12. Въз основа на решението на Факултетния съвет по чл.10, ал.7 или чл.11, ал.7 ректорът издава заповед за зачисляване на докторанта. В заповедта се посочват формата на докторантурата; катедрата, в която се организира обучението; срокът на обучение; научната област или научните области и научният ръководител/ консултант.

Чл.13. (1) Лица, които не са български граждани и не са граждани на друга държава - членка на Европейския съюз, на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, могат да кандидатстват и да се обучават в докторантура:

1. в изпълнение на междуправителствените спогодби за образователен, културен и научен обмен;

2. съгласно актове на Министерския съвет;

3. при условията на чл.95, ал.7 от Закона за висшето образование.

(2) Кандидатите по ал.1, т.1 и 2 се приемат при условията и по реда, определени в съответната спогодба или в акта на Министерския съвет, ако са съгласувани с НАТФИЗ.

(3) Кандидатите по ал.1, т.3 се приемат при условията и по реда, определени в този правилник.

(4) Лицата по ал.1 могат да кандидатстват за докторанти и при условията и по реда за приемане на български граждани, ако:

1. имат статут на постоянно пребиваващи на територията на Република България;

2. имат статут на бежанци;

3. са от българска народност.

(5) Кандидатите по ал.1 подават следните документи:

1. заявление, съдържащо кратки биографични данни, степента на владение на чужди езици и висшето училище, в което желаят да се обучават;

2. автобиография с актуален адрес и електронен адрес за кореспонденция;

3. нотариално заверено копие от дипломата за магистърска степен и приложението към нея, както и удостоверение за нейното признаване, ако е издадена от чуждестранно висше училище;

4. нотариално заверено копие от дипломата за бакалавърска степен и приложението към нея, както и удостоверение за нейното признаване, ако е издадена от чуждестранно висше училище;

5. медицинско свидетелство – издадено в срок един месец преди датата на кандидатстването и заверено от съответните органи в страната, от която лицето кандидатства;

6. списък на публикацииите, ако кандидатът има такива;

7. копие от документ за гражданство;

8. копие от документ за самоличност и две снимки.

(6) Документите по ал.5 трябва да бъдат легализирани, преведени и заверени в съответствие с разпоредбите на международните договори на Република България с държавата, в която са издадени, а при липса на такива - по общия ред за легализациите, преводите и заверките на документи и други книжа.

(7) Кандидатите по ал.1, т.1 и т.2 подават документи в Министерството на образованието, младежта и науката, а кандидатите по ал.1, т.3 – в НАТФИЗ.

(8) НАТФИЗ изпраща в Министерството на образованието, младежта и науката документите на одобрените кандидати по ал.1, т.3 - граждани на държави, за които се

изисква издаване на виза за дългосрочно пребиваване в Република България, както и информацията относно:

1. лични данни на кандидата - имената по паспорт на латиница, дата на раждане, място на раждане, гражданство;
2. наименование на научната специалност, образователна и научна степен, форма и срок на обучение;
3. информация за езиковата и специализираната подготовка - степен на владение на български език, наименование на основното звено, в което ще се проведе подготовката, продължителност на обучението;
4. годишна такса за обучение и за езиковата и специализираната подготовка;
5. номер на банковата сметка, по която следва да бъде преведена таксата за обучение или за езиковата и специализираната подготовка.

(9) Министерството на образованието, младежта и науката издава удостоверение за приемане на кандидатите за обучение в Република България и писмено уведомява за това Министерството на външните работи и дирекция "Миграция" на Министерството на вътрешните работи. Удостоверението е валидно само за учебната година, за която е издадено.

(10) Лицата, кандидатстващи при условията на чл.95, ал.7 от Закона за висшето образование, заплащат таксите за обучение, след като са получили виза вид "D" и са пристигнали в Република България.

(11) Ректорът издава заповед за зачисляване на одобрените кандидати за докторанти по ал.1.

(12) НАТФИЗ писмено уведомява Министерството на образованието, младежта и науката за записаните докторанти по ал.1.

Чл.14. (1) НАТФИЗ осигурява задължителната по общия учебен план подготовка по български език на чуждестранните граждани, приети за докторанти, която е с продължителност една учебна година и включва не по-малко от 600 академични часа.

(2) Подготовката по ал.1 не се приспада от задължителната продължителност, която се изисква за избраната форма на докторантура по чл.6, ал.2.

(3) Изискването по ал.1 не се отнася за докторанти, представили документ за владение на български език, издаден от сертифицирана българска институция.

(4) Изискването по ал.1 не се отнася за докторантите в самостоятелна форма на обучение.

Чл.15. Обучението на докторантите включва следните дейности:

1. научно-изследователска (художествено-творческа) дейност;
2. посещение на лекции и участие в работата на курсове (семинари, тюториали от докторско ниво);
3. преподавателска и/или експертна дейност, участие в научни форуми (национални и/или международни);
4. изпит за докторантски минимум;
5. полагане на изпити, заложи в индивидуалния учебен план;
6. разработване на докторска дисертация.

Чл.16. (1) Обучението на докторантите се осъществява по индивидуален учебен план.

(2) Учебният план се изготвя от докторанта и научния му ръководител/консултант и се обсъжда и утвърждава от Факултетния съвет не по-късно от три месеца след зачисляването на докторанта по предложение на катедрата. Това не се отнася за докторантите, зачислени в самостоятелна форма на обучение.

(3) Индивидуалният учебен план определя насочеността на докторантурата и се състои от общ учебен план за целия период на обучение и работен план по години. Индивидуалният учебен план съдържа:

1. темата на дисертационния труд;
2. разпределението на всички дейности по години;
3. изпитите и сроковете за полагането им;
4. посещението на определен цикъл лекции и упражнения, участието в курсове, семинари, конференции и други публични научни изяви;
5. преподавателска дейност на докторанта след полагане на изпитите по т. 3;
6. участие в научни форуми (национални и/или международни), експертна дейност;
7. етапите и сроковете за подготовка на дисертационния труд.

Чл.17. (1) Докторантите полагат изпитите по индивидуалния учебен план пред назначени от декана на факултета комисии в състав от 3 хабилитирани лица, в които се включва научния ръководител/консултант на докторанта.

(2) При провеждане на изпита за докторантски минимум на докторант, зачислен в самостоятелна форма на обучение, и намиращ се в основно трудово правоотношение с НАТФИЗ, комисията по ал.1 може да признае за успешно положен изпит определени негови постижения в художественотворческата или научноизследователската дейност, които докторантът предварително посочва със заявление.

Чл.18. (1) Докторантите се атестират от Факултетния съвет в края на всяка академична година.

(2) Докторантите най-малко веднъж годишно представят пред катедрения съвет отчет за извършваните дейности и отчет за изпълнението на индивидуалния план.

(3) Научният ръководител/консултант дава писмено мнение за работата на докторантите пред катедрения съвет.

(4) Катедреният съвет приема:

1. становище за изпълнението на индивидуалния учебен план и оценка на дейността на докторанта;
2. предложение за атестация на докторантите;
3. предложение за конкретизация на индивидуалния учебен план за следващата година;
4. препоръки за по-нататъшното развитие на докторантурата, като при необходимост препоръчва конкретизация на темата или смяна на научния ръководител/консултант.

(5) Научният ръководител/консултант предлага съвместно с докторанта конкретизацията на индивидуалния му учебен план през следващата година.

(6) Отчетите за дейността на докторанта и научния ръководител се представят пред Факултетния съвет от ръководителя на катедрата, заедно с предложението на катедрения съвет за оценка, която може да бъде „задоволителна” или „незадоволителна”.

(7) „Задоволителната” оценка отразява изпълнение на индивидуалния учебен план, при което извършената работа по срок и качество изпреварва или съвпада с предвиденото в плана. „Незадоволителната” оценка отразява изоставане в изпълнението на индивидуалния учебен план по срок или качество. При оценка „незадоволителна” Факултетният съвет може да предложи прекратяване на обучението на докторанта.

(8) Факултетният съвет утвърждава оценката с явно гласуване.

Чл.19. (1) Освен отчитането по реда на чл.18, редовните докторанти отчитат своята работа и в края на всяко тримесечие, като представят пред декана на факултета доклад за изпълнението на индивидуалния си учебен план, към който прилагат:

1. отчет за работата, извършена по дисертационния труд или докторантския минимум, заверен от научния ръководител и потвърден с доказателствен материал;
2. отчет за преподавателската работа, заверен от ръководителя на катедрата.

(2) Въз основа на отчетите по ал.1, деканът на факултета представя доклад до ректора за изпълнението на задължителните изисквания по чл.16, ал.1.

Чл.20. (1) В този правилник се определят и следните допълнителни условия за реда, приема и обучението на докторанти, както следва:

1. Броят на конкурсите за обучение на докторанти се заявява ежегодно от катедрите чрез писмена мотивация за необходимостта от предлаганите докторантури. Заявките се приемат от факултетните съвети и се утвърждават от Академичния съвет.

2. Обучението на докторантите се извършва при спазване на следните изисквания:

а) докторантурата се осъществява след сключване на договор между НАТФИЗ и докторанта, изготвен съгласно този правилник и по индивидуален учебен план, отговарящ на изискванията на чл.16 ал.3;

б) промяна на темата на дисертационния труд и научния ръководител се допуска по изключение, 12 месеца преди срока на отчисляване, катедреният съвет прави предложение до Факултетния съвет и въз основа на решението на Факултетния съвет ректорът издава заповед;

в) в индивидуалния учебен план на докторанта се залагат само дейности, които са финансово и материално-технически осигурени към датата на приемането му;

г) педагогическата дейност на докторантите се изразява в провеждането на семинарни или практически упражнения със студенти. Педагогическата дейност за докторантите в свободна форма на обучение е през първата година, за редовните докторанти е през втората и третата година, а за задочните – през третата и четвъртата година от обучението им;

д) педагогическата дейност на докторанта не се заплаща допълнително и е не по-малко от 30 академични часа и не повече от 60 академични часа за учебна година.

(2) Приемането и обучението на докторантите чуждестранни граждани в НАТФИЗ се осъществява съгласно разпоредбите на чл.13 и в съответствие със следните допълнителни изисквания:

1. приетите докторанти сключват с НАТФИЗ договор за обучение, в който се отразява задължително формата на докторантурата, сроковете и таксата за обучение.

2. разработването, написването и защитата на дисертационния труд се осъществява на български език. За докторантите в самостоятелна форма на обучение е в сила изискването по чл. 2 (15).

Чл.21. (1) Докторантите имат право да прекъсват обучението си при следните условия и ред:

1. до две години – поради бременност, раждане и отглеждане на дете;
2. до една година – поради тежко и продължително боледуване въз основа на заключение на ЛКК или ТЕЛК;
3. при незаверен семестър, само веднъж за целия период на обучение и при условие, че докторантът има среден успех от положените изпити най-малко много добър /5.00/. В тези случаи докторантът презаписва същия семестър на следващата учебна година.

(2) Прекъсването на докторантурата се разрешава със заповед на ректора, след подаване на заявление от докторанта до декана на факултета и влиза в сила от датата на подаване на заявлението.

Чл.22. (1) Докторантите имат право да удължават срока на обучението си при следните условия и ред:

1. до 6 месеца - по лични причини;
2. до една година с или без прекъсване на обучението - за докторантките майки - за всяко дете, родено до заверката на последния семестър от следването. В случай, че и бащата е докторант в НАТФИЗ, правото по тази точка може да се упражнява по избор от единия родител.

(2) Удължаването на срока на обучението се разрешава със заповед на ректора, след подаване на заявление от докторанта до декана на факултета и влиза в сила от датата на подаване на заявлението.

(3) Удължаването на срока на обучението е без право на стипендия, но с право на ползване на материално-техническата база на НАТФИЗ и средства от план-сметката на докторанта.

Чл.23. Промяна във формата на обучение на докторанта се разрешава след предложение на научния ръководител и катедрения съвет, по решение на съответния Факултетен съвет, със заповед на ректора.

Чл.24. Прекратяване на докторантурата се извършва със заповед на ректора при следните условия:

1. по предложение на Факултетния съвет, аргументирано с неизпълнение на задължение на докторанта съгласно чл.29 от този правилник;

2. по собственооръчно подписано от докторанта заявление до декана, гласувано от Факултетния съвет.

Чл.25. (1) След изтичане на срока на докторантурата и при изпълнен индивидуален учебен план, но без защитена дисертация, докторантът се отчислява с право на защита в срок до 5 / пет/ години от датата на отчисляване. След изтичане и на този срок докторантът може да защити дисертационния си труд, като заплати всички разходи по защитата.

(2) Отчисляването на докторанта става с решение на Факултетния съвет и заповед на ректора.

(3) Докторант, на когото предстои записване в последния курс на обучение, може да бъде записан условно с един неположен изпит, при наличие на общ среден успех от положените през предходните години изпити най-малко много добър /5.00/ и писмено съгласие от научния му ръководител/консултант.

Чл.26. Докторанти, които се обучават в НАТФИЗ, могат да кандидатстват по смисъла на чл.21 от ППЗРАСРБ за обявени от МОМН конкурси.

Чл.27. (1) НАТФИЗ предоставя материално-техническата база и поема разходите по приема, обучението и защитата на дисертационните трудове на докторантите в редовна и задочна форма на обучение, в съответствие с диференцираните нормативи за обучение на докторанти, определени от Министерския съвет.

(2) Докторантите могат да ползват допълнително финансиране и материална база след сключване на договор между съответна организация, която е заинтересувана от резултатите на съответния дисертационен труд, и НАТФИЗ.

(3) Докторантите, които са с намалена работоспособност 70% и повече от 70%, или майки с деца до шестгодишна възраст, или сираци ползват с предимство настаняване в студентско общежитие.

Чл.28. (1) Докторантите в НАТФИЗ имат право:

1. да избират учебни дисциплини и да посещават определен цикъл лекции, упражнения и курсове, включени в индивидуалния им учебен план;

2. да участват в научноизследователската и художественотворческата дейност на НАТФИЗ, като им се гарантират правата на интелектуална собственост;

3. да получават квалифицирана помощ и ръководство при обучението си и при защитата на дисертацията си;

4. да ползват цялата база на НАТФИЗ за постигане на резултати в работата си;

5. да ползват студентско общежитие, стол, медицинско обслужване, намаление при пътувания по градски и междуградски транспорт;

6. да получават кредит за заплащане на такси и/или за издръжка, при условията и реда, определени със закон;

7. да променят формата на обучението си, да прекъсват или да удължават срока

на обучението си при условия и ред, регламентирани в този правилник;

8. да се сдружават в учебни, научни, културни и спортни общности, както и да членуват в международни организации, чиято дейност не противоречи на законите на Република България;

9. да защитават със законни средства нарушението на основни свои права;

10. да получават пътни, дневни и квартирни пари съгласно Наредбата за командировките в страната и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина в случай, че са командировани, съобразно индивидуалния си учебен план.

(2) Редовните докторанти в НАТФИЗ имат право:

1. да участват в управлението на НАТФИЗ чрез свои представители в Общото събрание на НАТФИЗ и Общите събрания на факултетите, както и в Академичния съвет, Контролния съвет, Факултетните съвети и Студентския съвет по реда, установен в Закона за висшето образование и Правилника за устройството и дейността на НАТФИЗ;

2. да получават за срока на обучението си стипендии, съгласно постановления на Министерския съвет;

3. да ползват ваканция не по-малко от 30 календарни дни в рамките на една учебна година;

4. да бъдат осигурявани здравно, независимо от възрастта, когато се обучават по държавна поръчка.

Чл.29. (1) Докторантите в НАТФИЗ са длъжни:

1. да осъществяват: преподавателска дейност (с водене на упражнения, но не повече от 60 часа годишно, които се отразяват в индивидуалния им учебен план), или експертна дейност, или да имат участие в научни форуми (национални и/или международни), съгласно изискването на чл. 15, т. 3.

2. да спазват изискванията на този и на други правилници на НАТФИЗ и на длъжностните лица, ако те не са в противоречие със законите на страната;

3. да изпълняват задълженията си, предвидени в индивидуалния учебен план и в договора за обучение;

4. да пазят материално-техническата база на НАТФИЗ с грижата на добър стопанин;

5. да не провеждат политическа, етническа и религиозна дейност на територията на НАТФИЗ;

6. да поддържат академичните норми и традиции, култура на поведение и облекло, съответстващи на статута им на докторанти в НАТФИЗ;

7. да пазят името и престижа на НАТФИЗ;

8. да заплащат в срок таксата за обучението си и наема за студентското общежитие.

(2) Редовните докторанти са длъжни да участват в заседанията на катедрения съвет.

Чл.30. При неспазване на задълженията си по чл.29 докторантите се санкционират от ректора със:

1. забележка;

2. предупреждение за отстраняване;
3. отстраняване за определен срок, който не може да е по-къс от една година и по-дълъг от три години.

Чл.31. (1) Средствата за финансовото и материалното осигуряване на разработваните дисертационни трудове се утвърждават ежегодно от ректора по видове разходи - разходи за издръжка на обучението и социално-битови разходи в рамките на бюджета на НАТФИЗ.

(2) Финансирането на практически дейности се разрешава конкретно за всеки отделен дисертационен труд и се извършва по отделна годишна план-сметка, разработена от научния ръководител, заявена и приета с одобряването на темата от катедрата, Факултетния съвет и Академичния съвет, или не по-късно от края на първата докторантска година. Усвояването на средствата от план-сметката на докторантите се извършва с доклад от ръководителя на катедрата до декана и се утвърждава от ректора.

(3) Средствата по годишните план-сметки на докторантите с външен заявител се превеждат ежегодно на НАТФИЗ от заявителя на докторантурата. За обучение на докторанти по заявка на потребители на кадри, които поемат издръжката на обучението, НАТФИЗ сключва договор. В договора задължително се описват условията, сроковете на обучението, както и сроковете за внасяне на съответните такси за обучение. Обучението на такива докторанти може да бъде дистанционно и на самостоятелна подготовка.

Чл.32. (1) Редовните и задочните докторанти заплащат такса за обучението си, която се определя в годишен размер, съгласно постановление на Министерски съвет, и се заплаща на две равни вноски в началото на всеки семестър.

(2) От такси за обучение се освобождават докторантите, приети в докторантура, финансирана от държавата, които:

1. са с трайни увреждания и намалена работоспособност 70% и над 70%;
2. са приети при условия и по ред, определени в акт на Министерския съвет и в междуправителствени спогодби, в случай че в този акт е предвидено такова освобождаване.

(3) Правата по ал.2 се ползват от:

1. български граждани и граждани на Европейския съюз или Европейското икономическо пространство или Конфедерация Швейцария;
2. чуждестранни граждани със статут на бежанци;
3. лица с двойно гражданство, едното от които е българско, ако са приети за обучение при условията за български граждани.

(4) Докторантите на самостоятелна подготовка заплащат всички разходи по зачисляването и защитата си в размер на 100% от определените в чл.2, ал.12 и в чл.11, ал.5, както и всички допълнителни режимни разходи, начислени от счетоводството по тарифата на НАТФИЗ.

(5) Докторантите на самостоятелна подготовка, които са преподаватели на основен трудов договор с НАТФИЗ, не заплащат режимни разходи.

(6) Докторантите на самостоятелна подготовка заплащат годишна такса за обучението си в размер на 30% от таксата на редовните докторанти.

(7) Докторанти с двойно гражданство, едното от които е българско, заплащат 50% от размера на таксата за обучение на чуждестранни граждани, определена с постановление на Министерски съвет, когато кандидатстват и са приети при условия и по ред, определен от Министерски съвет.

(8) Чуждестранни граждани от българска народност, които са приети за обучение в докторантура извън местата, субсидирани от държавата, заплащат 30% от таксата за чуждестранни граждани.

(9) При удължаване на срока на докторантурата, таксата на докторанта се изчислява пропорционално на времето на удължаването.

Чл.33. Учебен отдел създава база данни за всеки докторант и съхранява материалите и документите, свързани с приемането, подготовката и защитата на дисертационния му труд.

Раздел III

Условия и ред за придобиване на образователна и научна степен "доктор"

Чл.34. (1) Образователната и научна степен "доктор" се придобива от лица, които притежават образователно-квалификационната степен "магистър" и които отговарят на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ, след обучение в докторантура и успешна защита на дисертационен труд при условията и по реда на ЗРАСРБ, на ППЗРАСРБ, на ПУД на НАТФИЗ и на този правилник.

(2) В срок от един месец след изтичането на срока за обучение катедреният съвет предлага на факултетния съвет докторантът да бъде отчислен с право или без право на защита.

(3) Факултетният съвет се произнася с решение по предложението на първото си заседание след заседанието на катедрения съвет.

(4) Правото на защита може да бъде упражнено в срок от 5 години от решението на факултетния съвет.

Чл.35. За да се допусне до защита на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор", докторантът трябва да е изпълнил следните изисквания:

1. да е отчислен с право на защита;
2. да е подготвил дисертационен труд, който отразява резултатите от неговите изследвания;
3. да отговаря на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ и на изискванията на този правилник.

Чл.36. (1) Докторантът може да бъде отчислен с право на защита на дисертационния труд след изпълнение на дейностите по обучението, успешно полагане на изпитите,

определени в индивидуалния учебен план, и подготвен в значителна степен дисертационен труд.

(2) Право на защита се придобива с решение на Факултетния съвет, по предложение на катедрения съвет.

(3) Докторантите се отчисляват със заповед на ректора.

Чл.37. (1) Дисертационният труд трябва да съдържа научни или научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката. Дисертационният труд трябва да показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания по съответната специалност и способности за самостоятелни научни изследвания.

(2) Дисертационният труд трябва да съдържа заглавна страница, съдържание, увод, изложение, заключение с резюме на получените резултати и декларация за оригиналността им и библиография.

Чл.38. (1) Докторантът представя дисертацията си на научния ръководител/консултант, който преценява готовността за защита, като е длъжен да се произнесе в едномесечен срок от представянето на дисертационния труд. При положителна преценка научният ръководител/ консултант предлага на катедрения съвет откриване на процедура за предварително обсъждане.

(2) При отрицателна оценка на научния ръководител, както и при непроизнасяне в срока по ал. 1 докторантът може да отнесе въпроса за разглеждане пред катедрения съвет, който се произнася окончателно за готовността за защита.

(3) Процедурата за предварително обсъждане се провежда от катедрения съвет.

Чл.39. (1) Процедурата по чл.38, ал.3 задължително завършва с решение на катедрения съвет за готовността за защита пред научно жури.

(2) При положително решение за готовността за защита катедреният съвет обсъжда и прави предложение за състава на научното жури. Научният ръководител/консултант и докторантът задължително участват в обсъждането на състава на научното жури и могат да дават свои предложения за членове.

(3) След получаване на уведомлението за решението по ал.2, кандидатът подава следните документи в деловодството на НАТФИЗ:

1. заявление в един екземпляр до ректора за допускане до защита на дисертационния труд;

2. един екземпляр от протокол от заседанието на катедрения съвет, на което е обсъден и допуснат до защита дисертационният труд и е предложен състав на научно жури;

3. дисертационният труд, придружен от справка за приносите, автореферат и автобиография, списък с публикации в специализирани издания по темата на труда или творчески изяви, свързани с темата на дисертационния труд – в три екземпляра на хартиен носител и в пет екземпляра на електронен носител.

(4) Ръководителят на катедрата представя доклад до декана на факултета за взетите решения по ал.1 и 2.

Чл.40. (1) В срок не по-късно от един месец след предложението на катедрения съвет, с явно гласуване и обикновено мнозинство Факултетният съвет поименно определя научно жури и прави предложение до ректора за утвърждаване на състава му, както и за дата и час на защитата.

(2) В седемдневен срок от предложението по ал.1, ректорът със заповед го утвърждава.

Чл.41. (1) Научното жури е в състав от пет хабилитирани лица в съответната научна област или научни области по темата на дисертацията. Най-малко един от членовете на журито е професор. Най-малко трима от членовете на журито са външни за НАТФИЗ. Научният ръководител не може да бъде член на журито.

(2) За председател на научното жури се определя лице, заемащо академична длъжност в НАТФИЗ по основно трудово правоотношение.

Чл.42. (1) Членовете на журито изготвят две рецензии и три становища. Една от рецензиите задължително се изготвя от външен за НАТФИЗ член на журито. Рецензиите не могат да бъдат по-къси от 5 страници (9000 машинописни знака) и по-дълги от 10 страници (18000 машинописни знака), а становищата не могат да бъдат по-къси от 2 страници (3600 машинописни знака) и по-дълги от 4 страници (7200 машинописни знака). Рецензиите и становищата завършват с положителна или отрицателна оценка и се предават до три месеца от утвърждаването на научното жури.

(2) Рецензиите, становищата и авторефератът на дисертацията се публикуват на интернет страницата на НАТФИЗ.

(3) В случаите, когато е получен писмен сигнал за плагиатство, членовете на научното жури задължително дават становище относно наличието или липсата на плагиатство в дисертационния труд, представен за оценяване, в рецензиите и становищата си.

(4) В случаите по предходната ал.3, научното жури се произнася с решение относно наличието или липсата на плагиатство, което се приема с обикновено мнозинство, в срок не по-дълъг от 7 дни след изтичането на срока за изготвяне на рецензиите и становищата по ал. 1. В срок не по-дълъг от 5 дни председателят на журито писмено уведомява кандидата за решението на журито. Решението може да се оспори от кандидата пред факултетния съвет, с подаване на заявление до Декана на съответния факултет, в срок не по-късно от 5 работни дни.

(5) Докторантът не се допуска до защита на дисертационния труд, когато научното жури е приело решение за наличие на плагиатство в оценявания труд.

Чл.43. (1) Научното жури провежда открито заседание за защитата на дисертационния труд в едномесечен срок след публикуването на автореферата, рецензиите и становищата.

(2) На откритото заседание по ал.1:

1. председателят на научното жури представя докторанта;
2. докторантът прави кратко изложение на основните резултати от дисертационния труд;

3. председателят на научното жури представя рецензиите и становищата и дава думата на членовете на научното жури;

4. членовете на журито и всеки от присъстващите на публичната защита могат да задават въпроси и да правят изказвания;

5. всеки член на научното жури публично обявява своята оценка - положителна или отрицателна;

6. председателят на научното жури обявява резултата от защитата.

(3) За успешно защитен се смята дисертационният труд, получил на защитата три или повече положителни оценки.

(4) Неуспешно защитената дисертация се връща за преработване. Ако кандидатът желае, не по-късно от една година след датата на връщането се обявява нова процедура за защита. Втората процедура за защита е окончателна.

Чл.44. (1) Образователната и научна степен "доктор" се придобива от деня, в който дисертационният труд е защитен успешно.

(2) Образователната и научна степен "доктор" се удостоверява с диплома, която се издава на български език, а при заявено искане от лицето се издава и приложение на английски език.

(3) Дипломата по ал.2 се издава по единен образец, утвърден от министъра на образованието и науката, и се изпраща в МОН за регистриране в тридневен срок след издаването ѝ.

(4) НАТФИЗ изпраща в Националния център за информация и документация в електронен и печатен вариант информация за защитените докторски дисертации заедно с копие от тях и авторефератите на дисертациите.

Раздел IV

Условия и ред за придобиване на научната степен "доктор на науките"

Чл.45. Научната степен "доктор на науките" се присъжда на лица, които притежават образователната и научна степен "доктор" и които отговарят на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ, след успешна защита на дисертационен труд при условията и по реда на ЗРАСРБ, на ППЗРАСРБ и на този правилник.

Чл.46. При равни други условия лицата, придобили научна степен "доктор на науките", ползват предимство при заемане на академичните длъжности.

Чл.47. (1) Дисертационният труд за придобиване на научна степен "доктор на науките" трябва да съдържа теоретични обобщения и решения на големи научни или научно-приложни проблеми, които съответстват на съвременните постижения и представляват значителен и оригинален принос в науката.

(2) Дисертационният труд по ал.1 се подготвя самостоятелно и не може да повтаря буквално темата и значителна част от съдържанието на представения за придобиване на образователна и научна степен "доктор".

Чл.48. (1) Приемът на лица, изявили желание да защитят дисертационен труд за присъждане на научната степен "доктор на науките", се извършва през цялата академична година.

(2) Кандидатът представя в деловодството на НАТФИЗ:

1. заявление до ректора на НАТФИЗ;
2. автобиография с актуален адрес и електронен адрес за кореспонденция;
3. нотариално заверено копие от дипломата за образователната и научна степен „доктор” и удостоверение за нейното признаване, ако е издадена от чуждестранно висше училище;
4. дисертационен труд и автореферат в 3 екземпляра;
5. списък на публикациите;
6. копие от документ за самоличност и две снимки.

(3) В срок не по-късно от 15 дни, ректорът насочва дисертационния труд за разглеждане към съответна катедра.

(4) Ръководителят на катедрата определя три хабилиитирани лица, които представят писмено становище по предложената дисертация и докладват пред катедрата.

(5) За изготвените становища по дисертацията на всяко хабилиитирано лице се заплаща възнаграждение в размер на 200 лв.

(6) Дисертацията се обсъжда от катедрения съвет в присъствието на кандидата. Ако катедреният съвет я одобри, ръководителят на катедрата прави предложение до декана на факултета да открие процедура за предварително обсъждане.

(7) Въз основа на предложението по ал.6 на най-близкото си заседание Факултетният съвет взема решение за провеждане на предварително обсъждане.

Чл.49. (1) Процедурата за предварително обсъждане се провежда пред катедрения съвет.

(2) При провеждане на процедурата за предварително обсъждане кандидатът представя дисертацията си и автореферат за обсъждане.

(3) Катедреният съвет взема решение за готовността за защита на дисертацията пред научно жури.

(4) След положително решение на катедрения съвет, кандидатът подава документи за защита на дисертацията по следния ред :

1. заявление в един екземпляр до ректора за допускане до защита на дисертационния труд;
2. един екземпляр от протокол от заседанието на катедрения съвет, на което е обсъден и допуснат до защита дисертационният труд и е предложен състав на научно жури;
3. дисертационният труд, придружен от справка за приносите, автореферат, списък с публикации в специализирани издания по темата на труда или творчески изяви, свързани с темата на дисертационния труд, и автобиография в четири екземпляра на хартиен носител и седем екземпляра на електронен носител.

Чл.50. (1) До защита на дисертационен труд се допускат лицата, които отговарят на съответните минимални национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ.

(2) Защитата на дисертационния труд се провежда публично пред научно жури в състав от седем хабилитирани лица. Най-малко трима от членовете са професори. Най-малко четирима от членовете са външни лица за НАТФИЗ.

(3) Определянето и утвърждаването на членовете на научното жури, както и определянето на дата за защитата се извършват по реда на чл.40 от този правилник.

Чл.51. (1) Трима от членовете на научното жури, двама от които са професори, изготвят рецензии. Поне една от рецензиите е на външно за НАТФИЗ лице. Останалите членове на научното жури изготвят становища.

(2) Рецензиите не могат да бъдат по-къси от 5 страници (9000 машинописни знака) и по-дълги от 10 страници (18000 машинописни знака), а становищата не могат да бъдат по-къси от 2 страници (3600 машинописни знака) и по-дълги от 4 страници (7200 машинописни знака). Рецензиите и становищата завършват с положителна или отрицателна оценка и се предават до 3 месеца след утвърждаването на научното жури.

(3) Рецензиите, становищата и авторефератът на дисертацията се публикуват на интернет страницата на НАТФИЗ.

(4) В случаите, когато е получен писмен сигнал за плагиатство, членовете на научното жури задължително дават становище относно наличието или липсата на плагиатство в дисертационния труд, представен за оценяване, в рецензиите и становищата си.

(5) В случаите по предходната ал.4, научното жури се произнася с решение относно наличието или липсата на плагиатство, което се приема с обикновено мнозинство, в срок не по-дълъг от 7 дни след изтичането на срока за изготвяне на рецензиите и становищата по ал. 1. В срок не по-дълъг от 5 дни, председателят на журито писмено уведомява кандидата за решението на журито. Решението може да се оспори от кандидата пред факултетния съвет, с подаване на заявление до Декана на съответния факултет, в срок не по-късно от 5 работни дни.

(6) Кандидатът не се допуска до защита на дисертационния труд, когато научното жури е приело решение за наличие на плагиатство в оценявания труд.

Чл.52. (1) За защита се прилагат съответно разпоредбите на чл.43, ал.1 и 2 от този правилник.

(2) За успешно защитен се смята дисертационният труд, получил най-малко четири положителни оценки, като всеки член от журито публично обявява своята оценка.

(3) Неуспешно защитена дисертация се връща за преработване. Ако кандидатът желае, не по-късно от една година след датата на връщането се обявява нова процедура за защита. Втората процедура за защита е окончателна.

Чл.53. (1) Научната степен "доктор на науките" се придобива от деня, в който дисертационният труд е защитен успешно.

(2) Научната степен "доктор на науките" се удостоверява с диплома по единен образец, утвърден от министъра на образованието, младежта и науката, която НАТФИЗ издава при условията и по реда на чл.43, ал.2 от ППЗРАСРБ и изпраща за регистриране в МОН чрез НАЦИД в тридневен срок след издаването ѝ.

(3) Лицата, заявили желание да защитят научната степен „доктор на науките” заплащат всички разходи по обсъждането и защитата на дисертационния си труд в размер на 100% от определените в чл.2, ал.12 и в чл.48, ал.5, както и всички допълнителни режимни разходи, начислени от счетоводството по тарифата на НАТФИЗ.

Глава трета ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНИ ДЛЪЖНОСТИ

Раздел I Общи положения

Чл.54. (1) Академичните длъжности в НАТФИЗ се откриват при условията и по реда, определени със Закона за висшето образование, Правилника за устройството и дейността на НАТФИЗ и този правилник.

(2) Факултетните съвети могат да определят и допълнителни изисквания за заемане на академичните длъжности, отразяващи спецификата на отделните професионални направления, както и допълнителни изисквания към рецензиите и становищата на членовете на журито. Определените за заемане на академичните длъжности допълнителни изисквания не могат да се отнасят до трудовата норма за учебна натовареност.

(3) Академична длъжност се заема по основно трудово правоотношение.

(4) Ако в обявения конкурс за академичните длъжности участват едно или няколко лица на същата академична длъжност, заета при условията и по реда на ЗРАСРБ и в същото или сродно професионално направление от друго висше училище или научна организация, заемането на длъжността става по общия ред.

(5) В случай, че в обявения конкурс за академична длъжност кандидатства лице с научна степен и звание, придобито при условията и по реда на отменения Закон за научните степени и научните звания, или лице на съответна академична длъжност и от чуждестранно висше училище или научна организация, които са признати и акредитирани от съответните за чуждата държава компетентни органи, Факултетният съвет предлага на Академичния съвет да извърши избор, без провеждане на конкурс. В случай, че Академичният съвет отхвърли предложението, се провежда конкурс и избор по предвидения в този правилник ред.

(6) Учебен отдел създава база данни за всеки кандидат за заемане на академична длъжност в НАТФИЗ по реда на Глава трета от този правилник и съхранява материалите и документите, свързани с условията и реда за провеждане на конкурсите.

(7) При прекратяване на трудовия договор не по вина на хабилитираното лице се запазват всички лични права, произтичащи от съответната академична длъжност, включително правото на участие в научни журита, определени по реда на ЗРАСРБ.

(8) Лицата, заемащи академичните длъжности, подлежат на периодично атестиране не по-малко от един път на 5 години по ред, определен в Закона за висшето образование и процедура, установена в Правилника за устройството и дейността на НАТФИЗ.

Раздел II

Условия и ред за заемане на академичната длъжност "асистент"

Чл.55. (1) На длъжност "асистент" може да бъде назначен докторант, отчислен с право на защита, но незавършил процедурата по защита на дисертационния си труд. Назначаването се извършва от ректора на НАТФИЗ по писмено предложение на ръководителя на катедрата, съгласувано с декана на факултета, на основен трудов договор за срок не по-дълъг от две години.

(2) На длъжност "асистент" в НАТФИЗ може да бъде назначено и лице, което не е докторант, при условие, че има придобита магистърска степен. Назначаването се извършва от ректора, по писмено предложение на ръководителя на катедрата, съгласувано с декана на факултета, на основен трудов договор за срок не по-дълъг от четири години. Кандидатът трябва да отговаря и на следните допълнителни условия:

1. да е бил гост преподавател в НАТФИЗ за период не по-малък от две години;
2. да има среден успех от дипломата за магистърска степен най-малко много добър /5.00/.

(3) Предложенията по ал. 1 и 2 трябва да са придружени от следните документи, подадени в деловодството на НАТФИЗ:

1. заявление до ректора за назначаване;
2. автобиография с актуален адрес и електронен адрес за кореспонденция;
3. нотариално заверено копие от дипломата за магистърска степен и приложението към нея, както и удостоверение за нейното признаване, ако е издадена от чуждестранно висше училище;
4. нотариално заверено копие от дипломата за бакалавърска степен и приложението към нея, както и удостоверение за нейното признаване, ако е издадена от чуждестранно висше училище;
5. удостоверение за професионален стаж по специалността;
6. свидетелство за съдимост;
7. медицинско свидетелство;
8. копие от документ за самоличност и две снимки.

(4) В срока на договора лицето, заемащо длъжността "асистент", е задължено да предприеме действия за придобиване на образователна и научна степен "доктор".

(5) След изтичането на срока на договора, нов срочен трудов договор със същото лице не може да се сключва.

Раздел III

Условия и ред за заемане на академичната длъжност "главен асистент"

Чл.56. (1) Академичната длъжност "главен асистент" се заема от лица с придобита образователна и научна степен "доктор" в съответната научна област или научни области и което отговаря на минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ, съответно на допълнителните изисквания, установени в този правилник.

(2) Академичната длъжност "главен асистент" се заема въз основа на конкурс и избор.

Чл.57. (1) Кандидатите за заемане на академичната длъжност "главен асистент" се оценяват по следните изисквания:

1. Учебна работа:

а) аудиторни и извънаудиторни занятия;

б) работа със студенти и докторанти в изследователски и творчески проекти.

2. Изследователска и/или творческа работа:

а) изследователска работа - участие в изследователски проекти, завършили с научни разработки;

б) творческа работа - създаване на произведения на изкуството с национално признание;

в) научни публикации - печатни и електронни научни публикации, включително в научния електронен архив на НАТФИЗ;

г) творчески изяви - поне една творческа изява на международно признати форуми;

д) работа по учебна програма или курс.

(2) В НАТФИЗ научноизследователската работа се оценява наравно с художественотворческата работа. В зависимост от специалността, една от тях е преобладаваща.

Чл.58. (1) Конкурсът се обявява от Академичния съвет, по решение на Факултетния съвет, взето на основание на предложение на катедрения съвет и съобразено с кадровата политика на НАТФИЗ.

(2) Обявата за конкурса се изпраща за публикуване в "Държавен вестник" и на интернет страницата на НАТФИЗ, не по-късно от един месец от датата на решението на Академичния съвет.

(3) Информацията за конкурса се изпраща и до Националния център за информация и документация за публикуване не по-късно от 7 дни след решението за обявяване на конкурса на Академичния съвет на НАТФИЗ.

(4) Решението на Академичния съвет за обявяването на конкурса по предходната алинея, се взема при наличие на свободна длъжност, за която е осигурена преподавателска натовареност в съответствие с пълна трудова норма за аудиторна заетост за длъжността, определяна ежегодно от ректора, след съгласуване със синдикалната организация и Академичния съвет.

(5) В срок не по-късно от два месеца след публикуването в „Държавен вестник“ на обявата за конкурса, по предложение на катедрата, с явно гласуване и обикновено мнозинство Факултетният съвет поименно определя научно жури и прави предложение до ректора за утвърждаване на състава му.

(6) В 14-дневен срок от предложението по ал.5, ректорът със заповед го утвърждава и определя място, дата и час на провеждане на конкурса.

Чл.59. (1) Кандидатите за участие в конкурса подават, както следва:

1. заявление до ректора за допускане до обявения конкурс;
2. автобиография с актуален адрес и електронен адрес за кореспонденция;
3. нотариално заверено копие от дипломата за образователна и научна степен „доктор” и удостоверение за нейното признаване, ако е издадена от чуждестранно висше училище;
4. нотариално заверено копие от диплома за научната степен „доктор на науките” (ако кандидатът има такава) и удостоверение за нейното признаване, ако е издадена от чуждестранно висше училище;
5. удостоверение за професионален стаж по специалността;
6. доказателствен материал по чл.57, ал.1;
7. справка за цитиранията;
8. свидетелство за съдимост;
9. медицинско свидетелство;
10. копие от обявата в Държавен вестник;
11. копие от документ за самоличност и две снимки;
12. списък на публикации, изобретения и други научно-приложни резултати;

(2) Срокът за подаване на документи за участие в конкурса е не по-кратък от два месеца от обявяването му в "Държавен вестник".

(3) До участие в конкурса се допускат кандидатите, които отговарят на законовите изисквания, включително на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ, и на изискванията на НАТФИЗ по този правилник.

Чл.60. (1) Допускането на кандидатите до участие в конкурса се извършва от тричленна комисия, назначена със заповед на ректора на НАТФИЗ, която проверява изискванията за допустимост, по смисъла на чл. 59, ал 1. Заповедта се издава не по-късно от десет дни, преди изтичане на двумесечния срок за подаване на документи. В комисията се включват деканът на съответния факултет, ръководителят на катедрата и хабилитиран преподавател от факултета.

(2) В срок до седем дни след изтичане на двумесечния срок за подаване на документите, комисията съставя протокол за допускането на кандидатите до участие в конкурса, който се подписва от всички членове. В срок до 14 дни след решението на комисията, председателят на комисията уведомява всеки кандидат за допускането му до участие в конкурса. Уведомлението се прави писмено и се подписва лично от кандидата. На недопуснатите кандидати се посочват и мотивите за отказ.

(3) Уведомлението за допуснатите кандидати съдържа датата, часа и мястото на провеждане на конкурса в срока по ал.2.

(4) Конкурсът се провежда по документи не по-късно от един месец от изпращането на съобщението по ал.3.

(5) В началото на заключителното заседание на журито кандидатите правят кратко представяне по избрана от тях тема, съответстваща на обявения конкурс, и отговарят на въпроси на членовете на журито.

Чл.61. (1) Конкурсът се провежда от научно жури в състав от пет хабилитирани лица. Най-малко двама от членовете на журито са външни за НАТФИЗ. За председател се определя член на журито, който работи по основен трудов договор с НАТФИЗ.

(2) Съставът на научното жури се определя не по-късно от два месеца от обявяването на конкурса в "Държавен вестник".

(3) Членовете на журито се уведомяват за избора им не по-късно от седем дни след утвърждаването им със заповедта на ректора, като им се съобщава денят, часът и мястото за провеждане на конкурса.

(4) Научното жури провежда своето първо заседание до десет дни от заповедта на ректора по ал.3, като на това заседание избира председател и проверява съответствието на допуснатите кандидати с минималните национални изисквания и с допълнителните изисквания на НАТФИЗ, установени в този правилник.

Чл.62. (1) Всеки член на журито оценява кандидатите поотделно въз основа на изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ, на изискванията на НАТФИЗ в този правилник по чл. 26, ал. 5 от ЗРАСРБ и въз основа на представянето на кандидата по чл. 60 ал.5 от този правилник. За успешно издържал се смята кандидат, получил три или повече положителни оценки.

(2) В случаите, когато научното жури установи, или получи писмен сигнал за плагиатство, членовете на научното жури задължително дават становище относно наличието или липсата на плагиатство в представените за оценяване публикации, като научното жури се произнася с решение, взето с обикновено мнозинство в срок не по-дълъг от 7 дни след процедурата по оценяване по ал.1. В срок не по-дълъг от 5 дни, председателят на журито писмено уведомява кандидата за решението на журито. Решението може да се оспори от кандидата пред факултетния съвет, с подаване на заявление до Декана на съответния факултет, в срок не по-късно от 5 работни дни.

(3) При отвод, при заболяване и други обективни причини, които правят невъзможно изпълнението на задълженията като член на научно жури, след писмено предупреждение към съответните членове на научното жури председателят включва резервен член.

(4) Не по-късно от седем дни след провеждането на конкурса председателят на научното жури представя на Факултетния съвет обобщен доклад със заключение за резултатите от конкурса и оценяването по ал.1 и с мотивирано предложение за избор. Докладът се подписва от всички членове на журито.

(5) При повече от един кандидат, издържал конкурса, научното жури прави мотивирано предложение за избор в доклада си.

Чл.63. (1) Изборът на "главен асистент" се провежда от Факултетния съвет не по-късно от 14 дни след получаване на предложението на журито.

(2) Решението на Факултетния съвет по предходната алинея се взема с явно гласуване и обикновено мнозинство и е окончателно. Право да гласуват имат хабилитираните членове и членовете с научни степени.

(3) В срок до 14 дни след провеждането на избора всеки от кандидатите, явили се на конкурса, се уведомява писмено за резултата от конкурса и избора. Уведомлението се прави писмено и се подписва лично от кандидата.

Чл.64. Трудовото правоотношение между НАТФИЗ и лицето, спечелило конкурса, възниква от деня на избора на Факултетния съвет. В едномесечен срок ректорът сключва основен трудов договор с лицето и уведомява Академичния съвет на най-близкото му заседание.

Раздел IV

Условия и ред за заемане на академичната длъжност "доцент"

Чл.65. Кандидатите за заемане на академичната длъжност "доцент" трябва да отговарят на следните условия:

1. Да са придобили образователна и научна степен "доктор".
2. Не по-малко от четири години:
  - а) да са заемали академична длъжност "асистент", "главен асистент"; или
  - б) да са били преподаватели, включително гост-преподаватели или членове на научноизследователски екип в НАТФИЗ, в друго висше училище или научна организация; или
  - в) да са упражнявали художествено-творческа дейност; или
  - г) да са били специалисти в практиката и да имат доказани постижения в своята област.
  - д) по изключение, при конкурси от стратегическа важност за развитието на специалността, класа, факултета или филиала, с решение на ректора може да се допусне отклонение от изискванията по т. 2 въз основа на мотивиран доклад на ръководителя на съответната катедра. Докладът се внася не по-късно от три работни дни след крайния срок за подаване на документи за участие в конкурса, а ректорът се произнася в срок до пет работни дни от внасянето на доклада.
3. Да са представили публикуван монографичен труд или равностойни публикации в специализирани научни издания или доказателства за съответни на тях художествено-творчески постижения в областта на изкуствата, които да не повтарят представените за заемане на академична длъжност „главен асистент“ съгласно чл. 57 ал. 1, т. 2, за придобиване на образователната и научна степен "доктор" и за придобиването на научна степен "доктор на науките".
4. Да отговарят на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ, съответно на изискванията на този правилник съгласно чл. 26, ал. 5 от ЗРАСРБ.
5. Да нямат доказано по законоустановения ред плагиатство в научните трудове.

Чл.66. Заемането на академичната длъжност "доцент" се осъществява въз основа на конкурс и избор.

Чл.67. За обявяването на конкурса, подаването на документи и допускането до участие в конкурса се прилагат съответно разпоредбите на чл.58, ал.1, ал.2. и ал.3, чл.59, ал.2 и чл.60, ал.1 и 2 от този правилник.

Чл.68. Допускането до конкурса се осъществява въз основа на заявление до ректора, към което се прилагат:

1. автобиография с актуален адрес и електронен адрес за кореспонденция;
2. нотариално заверено копие от дипломата за образователна и научна степен „доктор” и удостоверение за нейното признаване, ако е издадена от чуждестранно висше училище;
3. нотариално заверено копие от дипломата за научната степен „доктор на науките” (ако кандидатът има такава) и удостоверение за нейното признаване, ако е издадена от чуждестранно висше училище;
4. нотариално заверено копие от документ за научно звание по ЗНСЗ или академична длъжност;
5. удостоверение за професионален стаж по специалността;
6. доказателствен материал по чл.70, ал.2;
7. списък на публикации и други научно-приложни разработки:
  - а. общо;
  - б. представени за участие в конкурса;
8. авторска справка за оригиналните научни приноси на трудовете, към които се прилагат съответните доказателства, определени в ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и този правилник.
9. справка за цитиранията;
10. комплект от научните трудове, представени за участие в конкурса – 2 екземпляра на хартиен носител и 7 екземпляра на електронен носител;
11. свидетелство за съдимост;
12. копие от обявата в Държавен вестник;
13. копие от документ за самоличност и две снимки;
14. справка за изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3, ЗРАСРБ, съответно на изискванията в този правилник.

Чл.69. (1) Конкурсът се провежда от седемчленно научно жури. Най-малко трима от членовете на журито са външни за НАТФИЗ и най-малко трима са професори.

(2) В двуседмичен срок от предложението на Факултетния съвет по предходната алинея ректорът утвърждава със заповед избрания състав на научното жури.

(3) На своето първо заседание научното жури избира един от членовете си за председател. За председател се определя член на журито, който работи по основен трудов договор с НАТФИЗ

(4) В 14-дневен срок след изтичането на срока за подаване на документи научното жури взема решение за допускане на кандидатите до оценяване, като до

оценяване се допускат лицата, които отговарят на условията на чл. 65, от този правилник, включително на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ.

(5) В срока по предходната ал. 4 научното жури определя за допуснатите кандидати двама рецензенти, от които поне единият заема академичната длъжност "професор". Останалите членове на журито изготвят становища. Рецензиите и становищата завършват с положително или отрицателно заключение за избор.

(6) Научното жури изготвя две рецензии и пет становища. Рецензиите не могат да бъдат по-къси от 5 страници (9000 машинописни знака) и по-дълги от 10 страници (18000 машинописни знака), а становищата не могат да бъдат по-къси от 2 страници (3600 машинописни знака) и по-дълги от 4 страници (7200 машинописни знака).

(7) Членовете на научното жури представят рецензиите и становищата си в срок до два месеца от утвърждаването им в състава на журито.

(8) Когато при оценяването на кандидата член на научното жури установи или се получи писмен сигнал за плагиатство, който не е анонимен и е мотивиран, научното жури задължително се произнася с решение относно наличието или липсата на плагиатство в хабилизационния труд, като преди да се произнесе, дава възможност на кандидата да представи своето становище. Решението се приема с обикновено мнозинство, не по-късно от изтичането на срока по чл. 71 ал. 1, т.1 от този правилник. В срок не по-дълъг от 5 дни, председателят на журито писмено уведомява кандидата за решението на журито. Решението може да се оспори от кандидата пред факултетния съвет, с подаване на заявление до Декана на съответния факултет, в срок не по-късно от 5 работни дни.

Чл.70. (1) Научното жури оценява кандидатите за заемане на академичната длъжност "доцент" според изпълнението на условията по чл.65 от този правилник.

(2) При равни условия по чл.65 научното жури взема предвид и общата оценка, получена от оценяването на тези от следните допълнителни показатели, които са приложими за съответната област:

1. Свързани с учебната дейност:

а) аудиторни и извънаудиторни занятия - разработване на лекционни курсове; нововъведения в методите на преподаване, осигуряване на занимания в практическа среда извън НАТФИЗ;

б) публикувани учебни материали - ръководства, сборници и други, разработени от кандидата, или съавторство в издаден учебник, или публикуван електронен учебник;

в) работа със студенти и докторанти, включително съвместна работа със студенти и докторанти в научноизследователски и художественотворчески проекти

2. Свързани с научноизследователската дейност:

а) участие в научноизследователски проекти; участия с доклади на международни и национални научни форуми; членство в авторитетна професионална организация в съответната научна област;

б) научни и научно-приложни разработки;

в) приложени в практиката резултати от научни изследвания, изобретения и други продукти на интелектуалната собственост;

г) научни публикации (печатни и електронни), включително публикации в международни издания;

д) членство в авторитетна творческа и/или професионална организация в съответната научна област.

3. Свързани с художественотворческата дейност:

а) участие в проекти; членство в авторитетна творческа организация; художественотворчески изяви, включително творчески изяви на международно признат форум;

б) създаване на произведения на изкуството с международно признание.

4. Експертна дейност:

а) научно ръководство/консултиране на докторанти;

б) работни групи за разработване на нормативни документи в областта на висшето образование;

в) ръководство и участие в научни проекти, участие в ръководството на национални и международни културни институции.

5. Получени награди.

Чл.71. (1) Провеждането на конкурса и избора се извършва по следния ред:

1. В срок до един месец преди заключителното заседание на научното жури на интернет страницата на НАТФИЗ се публикуват изготвените от участниците в процедурата резюмета на трудовете им след защита на докторска дисертация, както и рецензиите и становищата на членовете на журито и решението на научното жури за наличието или отсъствието на плагиатство по чл.69, ал.8 от този правилник. Материалите се публикуват на български и английски език и публичният достъп до тях се запазва най-малко 5 години след приключване на процедурата

2. Научното жури провежда конкурса в срок до шест месеца от обявлението в "Държавен вестник".

3. Научното жури оценява кандидатите за заемане на академичната длъжност "доцент" в съответствие с резултатите от справките: по чл. 68 т.8 за оригиналните приноси на труда и по чл.68 т.14 от този правилник – за изпълнение на минималните национални изисквания . В началото на заключителното заседание кандидатите отговарят на бележките, посочени в рецензиите и становищата, както и на отправените към тях въпроси от членовете на научното жури.

4. Журито класира кандидатите с явно гласуване и ги предлага за избор от Факултетния съвет. Предложението до съвета се изготвя от председателя на научното жури и се подписва от всички членове в седемдневен срок.

5. Факултетният съвет взема решение за избор на "доцент" по предложение на научното жури. Членовете на Факултетния съвет - участници в конкурса, не участват в обсъждането и в гласуването и се редуцират. Изборът се провежда не по-късно от един месец след получаване на предложението.

(2) Решението на Факултетния съвет по предходната алинея се взема с явно гласуване и обикновено мнозинство и е окончателно. Право да гласуват имат хабилитираните членове и членовете с научни степени. Факултетният съвет може с

мотивирано решение да отхвърли направеното от научното жури предложение въз основа на направените изказвания.

(3) В срок до 14 дни след провеждането на избора всеки от кандидатите, допуснати до участие в конкурса, се уведомява за резултатите от конкурса. Уведомлението се прави писмено и се подписва лично от кандидата.

(4) Избраният доцент изнася публична лекция пред академичната общност в НАТФИЗ в срок от три месеца след назначаването си. Организирането на публичната лекция се извършва от катедрата, направила предложение за откриване на конкурса.

Чл.72. Трудовото правоотношение между НАТФИЗ и лицето, спечелило конкурса, възниква от деня на избора на Факултетния съвет. В едномесечен срок ректорът сключва основен трудов договор с лицето и уведомява Академичния съвет на най-близкото му заседание.

Раздел V

Условия и ред за заемане на академичната длъжност "професор"

Чл.73. (1) Кандидатите за заемане на академичната длъжност "професор" трябва да отговарят на следните условия:

1. Да са придобили образователна и научна степен "доктор".
2. Да са заемали академичната длъжност "доцент" не по-малко от пет академични години в НАТФИЗ или в друго висше училище или научна организация, или не по-малко от десет години:
  - а) да са били преподаватели, включително гост-преподаватели или членове на научноизследователски екип в НАТФИЗ или в друго висше училище или научна организация; или
  - б) да са упражнявали художественотворческа дейност; или
  - в) да са били специалисти в практиката и да имат доказани постижения в своята област;
3. Да са представили публикуван монографичен труд или равностойни публикации в специализирани научни издания или доказателства за съответни на тях художественотворчески постижения в областта на изкуствата, които да не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен "доктор", на научната степен "доктор на науките" и за заемане на академичната длъжност "доцент".
4. Да са представили други оригинални научноизследователски трудове, публикации, изобретения и други научни и научно-приложни разработки или художественотворчески постижения, които се оценяват по съвкупност.
5. да отговарят на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ, съответно на изискванията по този правилник;
6. да нямат доказано по законоустановения ред плагиатство в научните трудове.

(2) Ако кандидатите не са заемали академичната длъжност "доцент", те трябва да представят още един публикуван монографичен труд или равностойни публикации в специализирани научни издания или съответни на тях доказателства за художественотворчески постижения в областта на изкуствата, които да не повтарят

представените за придобиване на образователната и научна степен "доктор" и на научната степен "доктор на науките".

Чл.74. (1) Заемането на академичната длъжност "професор" се осъществява въз основа на конкурс и избор.

(2) Конкурсът се открива при спазване разпоредбата на чл.58 ал.3 и ал.4 от този правилник.

(3) За обявяването на конкурса, подаването на документи и допускането до участие в конкурса се прилагат съответно разпоредбите на чл.58, ал.1, ал.2, ал.3 и ал.4, чл.59, ал.2 и чл.60, ал.1 и ал.2 от този правилник.

Чл.75. Допускането до участие в конкурса става въз основа на заявление до ректора, към което се прилагат:

1. автобиография с актуален адрес и електронен адрес за кореспонденция;
2. нотариално заверено копие от дипломата за образователна и научна степен „доктор“ и удостоверение за нейното признаване, ако е издадена от чуждестранно висше училище;
3. нотариално заверено копие от дипломата за научната степен „доктор на науките“ (ако кандидатът има такава) и удостоверение за нейното признаване, ако е издадена от чуждестранно висше училище;
4. копие от документ за научно звание по ЗНСНЗ или академична длъжност;
5. удостоверение за професионален стаж по специалността;
6. доказателствен материал по чл.77, ал.3;
7. списък на публикации, изобретения и други научно-приложни резултати;
  - а. общо;
  - б. на представените за участие в конкурса;
8. справка на оригиналните научни приноси, към които се прилагат съответните доказателства, определени в ЗРАСРБ, в ППЗРАСРБ и този правилник.
9. справка за цитиранията;
10. комплект от научните трудове, представени за участие в конкурса – 3 екземпляра на хартиен носител и 7 екземпляра на електронен носител;
11. свидетелство за съдимост;
12. копие от обявата в Държавен вестник;
13. копие от документ за самоличност и две снимки;
14. справка за изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ, съответно на изискванията по този правилник.

Чл.76. (1) Конкурсът се провежда от седемчленно научно жури. Най-малко трима от членовете на журито са външни за НАТФИЗ и най-малко четирима са професори.

(2) В срок до един месец след решението на комисията за допускане на кандидатите за участие в конкурса, по предложение на съответната катедра, с явно гласуване и обикновено мнозинство Факултетният съвет поименно определя членовете на научното жури.

(3) В двуседмичен срок от предложението на Факултетния съвет по предходната алинея, ректорът утвърждава със заповед избрания състав на научното жури.

(4) На своето първо заседание научното жури избира един от членовете си за председател. За председател се определя член на журито, който работи по основен трудов договор с НАТФИЗ.

(5) В 14-дневен срок след изтичането на срока за подаване на документи научното жури взема решение за допускане на кандидатите до оценяване, като до оценяване се допускат лицата, които отговарят на условията на чл. 73 от този правилник, включително на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ и определя тримата рецензенти, от които поне двама са професори.

(6) Научното жури изготвя три рецензии и четири становища. Рецензиите не могат да бъдат по-къси от 5 страници (9000 машинописни знака) и по-дълги от 10 страници (18000 машинописни знака), а становищата не могат да бъдат по-къси от 2 страници (3600 машинописни знака) и по-дълги от 4 страници (7200 машинописни знака). Рецензиите и становищата завършват с положително или отрицателно заключение за избор на кандидата.

(7) Членовете на научното жури представят рецензиите и становищата си в срок до два месеца от утвърждаването им в състава на научното жури.

(8) Когато при оценяването на кандидата член на научното жури установи или се получи писмен сигнал за плагиатство, който не е анонимен и е мотивиран, научното жури задължително се произнася с решение относно наличието или липсата на плагиатство в хабилитационен труд, като преди да се произнесе, дава възможност на кандидата да представи своето становище. Решението се приема с обикновено мнозинство, не по-късно от изтичането на срока по чл. 78 ал. 1 т.1 от този правилник. В срок не по-дълъг от 5 дни, председателят на журито писмено уведомява кандидата за решението на журито. Решението може да се оспори от кандидата пред факултетния съвет с подаване на заявление до Декана на съответния факултет, в срок не по-късно от 5 работни дни.

Чл.77. (1) До оценяване се допускат лицата, които отговарят на условията на чл.73 от този правилник, включително на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ.

(2) Научното жури оценява кандидатите за заемане на академичната длъжност "професор" според изпълнението на условията по чл.73 от този правилник в съответствие с изпълнение на постиженията по справките: по чл. 75 т.8 за оригиналните приноси на труда и по чл.75 т.14 от този правилник – за изпълнение на минималните национални изисквания.

(3) При равни условия по чл.73, научното жури взема предвид и общата оценка, получена от оценяването на тези от следните допълнителни показатели, които са приложими за съответната област:

1. Свързани с учебната дейност:

а) аудиторни и извънаудиторни занятия - споделяне на опита в преподаването и курсовете и супервизия и консултиране на колеги; осигуряване на занимания в

практическа среда извън съответното висше училище или научна организация; разработване на лекционни курсове; преподаване по специалността на чужд език;

б) издадени учебници или публикувани електронни учебници по разработени от кандидата лекционни курсове;

в) работа със студенти и докторанти, включително ръководство на докторанти, назначени на преподавателски позиции във висше училище или научна организация.

2. Свързани с научноизследователската дейност:

а) ръководство на научноизследователски проекти; създаване на научна група от преподаватели; членство в авторитетна професионална организация в съответната научна област; участия с доклади в международни и национални научни форуми; авторитетни отзиви; създаване на ново направление в науката; създадена научна школа; изнасяне на лекции в чуждестранни университети;

б) приложени в практиката резултати от научни изследвания; изобретения и рационализации;

в) научни публикации (печатни и електронни), включително публикации в международни издания.

3. Свързани с художественотворческата дейност:

а) членство в авторитетна творческа организация; създадена творческа школа; изнасяне на лекции в чуждестранни университети; художественотворчески изяви, включително творчески изяви на международно признати форуми;

б) създаване на произведения на изкуството с международно признание.

4. Експертна дейност:

а) участие в работни групи за разработване на нормативни документи в областта на висшето образование;

б) участие в ръководството на национални и международни културни институции.

5. Получени награди.

Чл.78. (1) Провеждането на конкурса и избора се извършва по следния ред:

1. В срок до един месец преди заключителното заседание на научното жури на интернет страницата на НАТФИЗ се публикуват изготвените от участниците в процедурата резюмета на трудовете им след защита на докторска дисертация, както и рецензиите и становищата на членовете на журито и решението на научното жури за наличието или отсъствието на плагиатство по чл.76 ал.8 от този правилник. Материалите се публикуват на български и английски език и публичният достъп до тях се запазва най-малко 5 години след приключване на процедурата .

2. Научното жури провежда конкурса в срок до 6 месеца от обявлението в "Държавен вестник".

3. Журито класира кандидатите с явно гласуване и ги предлага за избор от Факултетния съвет. Предложението до съвета се изготвя от председателя на научното жури и се подписва от всички членове в 7-дневен срок.

4. Факултетният, съответно научният съвет може да се произнася по процедури за заемане на академичната длъжност "професор" само ако поне една трета от състава на съвета с право на глас е от лица, заемащи академичната длъжност "професор" или

притежаващи научната степен "доктор на науките". В състава на съвета задължително се включват членовете на академичния състав на съответния факултет или научна организация, които заемат академичната длъжност "професор" или притежават научната степен "доктор на науките".

5. При невъзможност да се изпълни условието по предходната т. 4, за участие в конкретната процедура за заемане на академичната длъжност "професор" могат да бъдат привлечени и външни членове, които отговорят на изискванията.

6. Факултетният съвет взема решение за избор на "професор" по предложение на научното жури. Членовете на Факултетния съвет - участници в конкурса, не участват в обсъждането и в гласуването и се редуцират. Изборът се провежда не по-късно от един месец след получаване на предложението.

(2) Решението на Факултетния съвет по предходната алинея се взема с явно гласуване и обикновено мнозинство и е окончателно. Право да гласуват имат хабилитираните членове и членовете с научни степени. Факултетният съвет може с мотивирано решение да отхвърли направеното от научното жури предложение въз основа на направените изказвания.

(3) В срок до 14 дни след провеждането на избора всеки от кандидатите, допуснати до участие в конкурса, се уведомява за резултатите. Уведомлението се прави писмено и се подписва лично от кандидата.

(4) В 3-месечен срок след назначаването си, избраният професор изнася публична лекция пред академичната общност в НАТФИЗ. Организирането на публичната лекция се извършва от катедрата, направила предложението за откриване на конкурса.

Чл.79. Трудовото правоотношение между НАТФИЗ и лицето, спечелило конкурса, възниква от деня на избора на Факултетния съвет. В едномесечен срок ректорът сключва основен трудов договор с лицето и уведомява Академичния съвет на най-близкото му заседание.

Раздел VI

Условия и ред за освобождаване от академични длъжности

Чл. 80. (1) Освобождава се от академична длъжност лице:

1. когато бъде доказано по законоустановения ред плагиатство или недостоверност на представените научни данни в научните трудове, въз основа на които е придобило или е участвало в процедура за придобиване на научна степен, или е заело или е участвало в конкурс за заемане на академична длъжност;
2. което в качеството си на член на жури или на факултетен/научен съвет е дало становище в резултат на извършено от него престъпление, установено с влязла в сила присъда;
3. което е получило отрицателна оценка при две последователни атестации.

(2) В случаите по ал. 1, т. 1 се отнема и научната степен, придобита по реда на този закон, с която е свързано нарушението.

(3) Отнемането на научна степен и освобождаването от длъжност се извършват със заповед на ректора на НАТФИЗ по реда на Закона за висшето образование и Правилника за устройството и дейността на НАТФИЗ.

Чл. 81. При освобождаването от академична длъжност на основание чл.80 ал.1 т.1 и т.2 и отнемането на научна степен по чл.80 ал.1 т.1 всички лични права на лицето, произтичащи от научната степен и академичната длъжност, се смятат за отменени.

Чл.82 Заповедите на ректора на НАТФИЗ за заемане на академичните длъжности и актовете за присъждане на научни степени могат да се оспорят по административен ред пред министъра на образованието и науката за следните нарушения:

1. при нарушения в провежданите процедури;
2. при конфликт на интереси при формирането на съставите на научните журита по реда на ЗРАСРБ;
3. при наличие на плагиатство в дисертационните трудове и представените за оценяване публикации;
4. при недостоверност на представените научни данни – т.е. когато е налице умишлено използване на неистински и/или манипулирани изходни данни при създаването на научен труд.

Чл. 83. Съотношението на заемащите академичните длъжности в НАТФИЗ се определя, както следва: 50 на сто хабилиитирани преподаватели, от които 30 на сто доценти и 20 на сто професори, и 50 на сто нехабилиитирани преподаватели, от които 30 на сто главни асистенти и 20 на сто асистенти и преподаватели.

Чл. 84. При кандидатстване за заемане на по-висока академична длъжност кандидатът следва да има не по-малко от 4 години стаж в предходната академична длъжност към датата на подаване на документите за участие в конкурса.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. Правилникът се приема на основание § 59, ал.2 от Закона за развитието на Академичния състав в Република България и е съобразен с разпоредбите на Правилника за прилагане на Закона за развитие на Академичния състав в Република България и Правилника за устройството и дейността на НАТФИЗ.

§2. Правилникът е приет с решение на Академичния съвет на НАТФИЗ от 18.06.2011 година и е допълнен с решение на Академичния съвет от 18.07.2011 година.

§3. Промените в този правилник са изготвени и приети на основание § 43 от Преходни и Заключителни разпоредби към закона за изменение и допълнение на Закона за развитието на академичния състав в Република България и са приети от Академичния съвет на НАТФИЗ на 6 ноември 2018 година.

§4. Промените в този Правилник са направени с решения на Академичния съвет на НАТФИЗ от 10.03.2020 г., 28.11.2025г., 17.12.2025 г. и 24.03.2026г.